

בש"פ 5981/23 - מוחמד דרבאס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5981/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקש: מוחמד דרבאס

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 7560-08-23 מיום 3.8.2023 שניתנה על ידי כב' השופט ח' פס

בשם המבקש: עו"ד מוסטפא יחיא

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 7560-08-23 (כב' השופטת ע' זינגר) מיום 3.8.2023. בהחלטה דחה בית המשפט המחוזי את עררו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים במ"ת 30653-07-23 (כב' השופט ח' פס), בה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את המבקש לעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 13.7.2023 הוגש כתב אישום בעניינו של המבקש (ת"פ 30664-07-23 בבית משפט השלום בירושלים), שייחס לו עבירות של ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות; התפרעות; וכן התפוצצות המסכנת חיי אדם או רכוש. זאת בעקבות אירוע מיום 4.7.2023 של הפרת סדר בצומת בעיסאווייה, בו המבקש יידה לכאורה זיקוקים לעבר

המבקש נעצר על רקע פנייתו לטיפול רפואי מפגיעה שנגרמה לו לאחר ששוטר מג"ב ירה לעברו כדור רוקר. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו עד תום ההליכים המשפטיים, שנדונה בהליך מ"ת 30653-07-23.

בתום דיון שהתקיים ביום 19.7.2023, קבע בית משפט השלום (כב' השופט ח' פס) כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את המבקש לעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. עוד נקבע כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות מובהקת - בהתחשב בכך שהמבקש השתתף לכאורה בהתפרעות יזומה ומתוכננת, יידה זיקוקים לעבר כוחות הביטחון והפר את הסדר הציבורי. משכך, קבע בית משפט השלום כי אין מקום לבחון את אפשרות שחרורו של המבקש בטרם יוגש תסקיר מעצר. לבסוף נקבע דיון בעניין הבקשה למעצרו עד תום ההליכים ליום 6.9.2023 (החלטה זו תכונה להלן: החלטת בית משפט השלום).

3. על החלטת בית משפט השלום הגיש המבקש ערר ביום 3.8.2023 (עמ"ת 7560-08-23) לבית המשפט המחוזי. המבקש העלה בערר טענות נגד קיומן של ראיות לכאורה ביחס לעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. לטענתו, במקום האירוע שררה חשיכה ולכן לא ניתן להסתפק בעדויות של השוטרים שנכחו שם. עוד טען המבקש כי החלטת בית משפט השלום אינה החלטת ביניים אלא החלטה סופית - שכן בית משפט השלום קבע כי ישנן ראיות לכאורה בעניינו, וכתוצאה מקביעה זו הוא צפוי לשהות במעצר עד לדיון הנדחה שנקבע ליום 6.9.2023. המבקש עתר בערר כי בית המשפט יורה על זימונו לדיון על מנת שישמע את טענותיו באשר לראיות לכאורה, ובהמשך יורה על שחרורו ממעצר.

בית המשפט המחוזי קיים דיון בערר והחליט לדחות אותו. הוא קבע כי אין מקום לדון בטענות שהעלה המבקש בערר בשלב ביניים זה, ובטרם התקבלה החלטה סופית בבקשה לעצור אותו עד תום ההליכים. בית המשפט סבר כי ספק אם יש מקום לקביעה על אודות קושי במבחן הראיות לכאורה, כאשר קיימות הודעות של שוטרים מהמקום; פגיעה התואמת את אירוע הירייה; וסמיכות מועדים. משכך, יש להמתין ולבחון את התמונה המלאה לאחר שבית משפט השלום ישלים את מלאכתו בבקשה למעצרו עד תום ההליכים.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

טענות המבקש

4. המבקש טוען כי היה על בית משפט קמא לבחון את שאלת קיומן של ראיות לכאורה הקושרות אותו למיוחס לו בכתב האישום. לטענתו, בית משפט קמא סירב לדון בשאלה זו, ודחה את הדיון בה עד לאחר שתתקבל החלטה סופית בשאלת מעצרו עד לתום ההליכים. לגישת המבקש, החלטת בית המשפט השלום לעניין הראיות לכאורה היא למעשה החלטה סופית, שבית משפט קמא יכול וצריך היה לבחון אותה כבר עתה.

לאור זאת, המבקש עותר כי בית משפט זה יורה על השבת התיק לבית משפט קמא, אשר יקיים דיון לגופו של

עניין בשאלת קיומן של ראיות לכאורה. לחלופין, עותר המבקש כי בית משפט זה יקיים דיון בשאלה זו.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, אף מבלי להידרש לתשובת המשיבה.
6. על פי ההלכה הפסוקה, הרשות לערור ב"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 תינתן רק במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או כאשר מתעורר חשש לאי-צדק חמור או עיוות דין (ראו מיני רבים: בש"פ 2122/23 נג'יב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.3.2023); בש"פ 4781/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.7.2019); בש"פ 3592/23 וורטאו נ' פרקליטות המדינה, פסקה 8 (18.5.2023)).
7. טענתו העיקרית של המבקש היא כי היה על בית משפט קמא לדון בשאלת קיומן של ראיות לכאורה כבר בשלב זה, ולבחון את חומרי החקירה בעצמו. לטענתו, החלטת בית משפט השלום בנושא זה היא סופית, ומשכך לא היה מקום לקבוע שהדיון בכך יתקיים רק לאחר הכרעה בבקשה למעצר עד תום ההליכים.
8. ההחלטה עליה ערר המבקש לבית משפט קמא היא כאמור החלטה על קיומן של ראיות לכאורה שניתנה במהלך דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים, ובטרם התקבלה החלטה בשאלה האם המבקש ייעצר עד תום ההליכים אם לאו. בפסיקה נקבע זה מכבר כי במצב כזה ערכאת הערעור לא תתערב בדרך-כלל בהחלטת בית משפט של מעצר בטרם הוא סיים את מלאכתו ונתן החלטה בבקשה למעצר עד תום ההליכים. זאת מטעמי יעילות – שכן יתכן שבסופו של דבר הערכאה הדיונית תחליט שלא לעצור את הנאשם עד תום ההליכים, והדיון בערר יתייתר.
- על העורר על החלטה מסוג זה להראות כי ישנו טעם חזק שיצדיק כי בית משפט של ערעור יבחן בעצמו את שאלת קיומן של ראיות כבר עתה, בפרק הזמן שעד להחלטה בעניין חלופת מעצר (ראו: בש"פ 478/12 אל אעסס נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-16 (23.1.2012); בש"פ 6661/18 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.9.2018); בש"פ 2563/19 ניאזוב נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (18.4.2019)).
- במקרה דנן, בית המשפט המחוזי קבע בהחלטתו כי ישנן ראיות הקושרות את המבקש לאירוע המתואר בכתב האישום. משכך, אין המדובר במקרה "גבולי" מובהק, ולכן השגתו של המבקש על שאלת דיון הראיות הקיימות אינה מחייבת קיום דיון לגופו של עניין בנושא זה כבר עתה, בשלב הביניים (ראו והשוו: בש"פ 5624/22 בן חמו נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (30.8.2022)). לא נעלמה מעיני העובדה כי המשך הדיון בפני בית משפט של מעצר עתיד להתקיים בעוד כחודש ימים. מבלי להקל בכך ראש, אני סבורה כי אף עניין זה אינו מהווה טעם חזק די הצורך המצדיק קיום דיון לגופו של עניין כבר עתה כאמור (ראו והשוו: בש"פ 5584/22 מנו נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (25.8.2022)).
9. מעבר לעובדה שבתי משפט נמנעים במקרים רבים מלהתערב בהחלטות ביניים הנוגעות לקיומן של ראיות

לכאורה לפני השלמת המלאכה על ידי הערכאה הדיונית וקבלת החלטה סופית בשאלת המעצר עד תום ההליכים, מכבידה על המבקש גם העובדה שהבקשה שהוא הגיש היא כאמור בקשה לערר בגלגול שלישי. בנסיבות אלה, לאור הקושי הכפול שניצב בפני המבקש, אין מדובר במקרה חריג המצדיק התערבות חריגה ונדירה בהחלטת בית משפט השלום במסגרת "גלגול שלישי". החלטתו של בית המשפט המחוזי איננה בעלת חשיבות משפטית עקרונית, ומאחר שהדיון בשאלה האם יש מקום למעצרו של המבקש עד תום ההליכים טרם הסתיים - לא ניתן לקבוע כי נגרם למבקש אי צדק חמור המצדיק את התערבותו של בית המשפט העליון בגלגול שלישי.

10. סוף דבר: לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ד באב התשפ"ג (11.8.2023).

שׁוֹפֵט
